

OP DE FOTO IS DE RESTAURATIE VAN MIDDELEEUWS STUCWERK IN JAZD (IRAN) TE ZIEN MET DE TYPISCHE HONINGRAATVORM (MUKARNA) DIE DUIZENDEN JAREN GELEDEN IN CENTRAAL AZIË IS ONTSTAAN EN KENMERKEND IS VOOR DE ISLAMITISCHE ARCHITECTUUR. DE BOUWTECHNISCHE EN WISKUNDIGE KENNIS DIE NODIG IS VOOR MUKARNA-GEWELVEN WORDT VAN GENERATIE OP GENERATIE OVERGEDRAGEN, ZONDER DAT ER EEN VAKOPLEIDING OF DIPLOMA AAN TE PAS KOMT.

Factsheet

September 2018

ERKENNING EN ACCEPTATIE VAN DIPLOMA'S IN HET BEROEPSONDERWIJS

Een speurtocht naar bestaande en vermeende problemen in de Nederlands-Duitse grensregio

Sinds meer dan twintig jaar wordt erkenning van diploma's, vooral in het MBO, genoemd als een van de belangrijkste belemmeringen op de grensoverschrijdende Nederlands-Duitse arbeidsmarkt. In de studie van Lambert Teerling wordt onderzocht of er problemen zijn met de erkenning van diploma's in het beroepsonderwijs. Zo ja, waar die uit bestaan én of er mogelijkheden zijn die problemen op te lossen. De verkenning richt zich vrijwel uitsluitend op het MBO.

Erkenning van diploma's in het MBO

Erkenning, bedoeld als formele erkenning tussen twee overheden, vindt tussen Nederland en Duitsland niet plaats, omdat hierover geen verdragen zijn gesloten. Dit zal naar verwachting in de toekomst ook niet gebeuren. Erkenning van diploma's tussen Nederland en Duitsland gebeurt door bevoegde instanties op individuele basis. Deze vorm van erkenning, of vaststelling van gelijkwaardigheid, speelt voornamelijk een rol bij de gereguleerde beroepen. Bij niet-gereguleerde beroepen spelen instanties geen rol van betekenis. Hier gaat het meestal om de erkenning door de betrokken werkgever.

Erkenning van gereguleerde beroepen in zorg en welzijn door Duitse instanties

In Nederland is de dienstverlening door officiële instanties met betrekking tot waardering en erkenning van diploma's centraal en transparant geregeld. In Duitsland is de erkenning in handen van een groot aantal instanties. Waar het de gereguleerde beroepen voor zorg en welzijn betreft is

de procedure tot aanvraag van erkenning in Duitsland in veel gevallen ondoorzichtig, moeizaam en kostbaar. De Duitse bevoegde instanties hanteren een interpretatie van de Europese richtlijnen met betrekking tot erkenning die ertoe leidt dat in veel gevallen geen erkenning tot stand komt. Niet alleen Nederlandse werkzoekenden, ook Duitse instellingen voor zorg en welzijn worden hierdoor benadeeld.

Aanbeveling

Lobby in richting van de verantwoordelijke ministeries in Nordrhein-Westfalen en Niedersachsen over de wijze waarop de Europese richtlijn 2013/55/EU door hen wordt geïnterpreteerd.

wél aan. Daarvan wordt nauwelijks gebruik gemaakt door Nederlandse diplomahouders. Dit bevestigt de aanname dat voor de niet-gereguleerde beroepen de betrokken werkgever de erkennende partij is. In de directe grensregio hebben werknemers uit het buurland die een diploma hebben dat past bij het gevraagde beroepsprofiel weinig problemen om aan het werk te komen. Dat geldt aan de Duitse zijde niet voor werkzoekenden die niet over de juiste of over onvoldoende opleidingsdocumenten beschikken. Duitse werkgevers eisen veelal de juiste diploma's. Nederlandse werkgevers zijn minder gericht op diploma's en kijken vooral of de kandidaat de juiste competenties heeft. Uitzendorganisaties hebben daardoor meer moeite om werkzoekenden uit het buurland in Duitsland te plaatsen dan in Nederland. Ook in Duitsland zijn er mogelijkheden om werkzoekenden zonder de vereiste diploma's te bemiddelen. Daarvoor hebben uitzendorganisaties in samenwerking met Duitse opleidingsinstituten aanvullende cursussen ontwikkeld.

Erkenning en acceptatie van diploma's. De niet-gereguleerde beroepen

Bij de niet-gereguleerde beroepen is erkenning meestal niet nodig. In Duitsland bieden de bevoegde instanties – de Kamers – de mogelijkheid tot erkenning van diploma's

Erkenning/acceptatie diploma's

Gereguleerde beroepen

Niet-gereguleerde beroepen

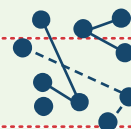
Centraal en
transparant geregeld

Werkgever minder gericht
op diploma's maar kijkt naar
juiste competenties

Ondoorzichtig,
moeizaam en kostbaar

Werkgever eist
de juiste diploma's

De relatie bedrijf - werk - beroep - diploma: grote culturele verschillen

Problemen met betrekking tot erkenning van diploma's door werkgevers hebben veelal te maken met hun gebrek aan kennis van opleidingen uit het buitenland. Daarnaast spelen de cultuurverschillen tussen beide landen een rol. Duitsers identificeren zich sterker met een beroep dan Nederlanders. In Duitsland is bij zowel werkgever als werknemer een arbeidsrelatie veel vaker bedoeld als een langdurige verbintenis. De Nederlandse arbeidsverhoudingen worden gekenmerkt door een grotere mate van flexibiliteit. In Duitsland wordt het beroepsonderwijs sterk bepaald door het duale opleidingssysteem.

Culturele verschillen

	
Minder identificatie met beroep	Sterke identificatie met beroep
Arbeitsrelatie: Grote mate van flexibiliteit	Arbeitsrelatie: Langdurige verbintenis
Opleidingen waarbij de schoolse component dominant is (BOL) en duale opleidingen (BBL) worden als gelijkwaardig beschouwd	De duale opleidingsvorm is bij bedrijven en het publiek de norm

Andere manieren van opleiden worden door Duitse werkgevers veelal met argwaan bekeken. Dit is een belemmering wanneer het gaat om het accepteren en erkennen van diploma's uit het buitenland.

Een bedrijf starten?

In de Duitse ambachtelijke bedrijven geldt een groot aantal voorschriften en restricties die in Nederland in de afgelopen decennia zijn afgeschaft. Beroepsuitoefening is in Duitsland vaker aan eisen van vakbekwaamheid verbonden dan in Nederland. De diplomavereisten voor het vestigen van een bedrijf of voor het werken door een bedrijf in Duitsland zijn voor ingezetenen van andere EU-staten minder stringent dan voor Duitsers zelf.

Aanbeveling

Het is belangrijk dat werkgevers adequaat zijn geïnformeerd over het opleidingssysteem van het buitenland en over de inzetbaarheid van diplomahouders uit het buitenland. De ontwikkeling van geautoriseerde beschrijvingen en opleidingslandschappen van Nederlandse en Duitse beroepsprofielen kunnen een bijdrage leveren aan transparantie van beide opleidingssystemen (<http://www.lerende-euregio.com/nl/publicaties/publicatie-overzicht>). De arbeidsmarktactoren in de grensregio hebben een belangrijke taak bij het verspreiden van informatie over opleidingen en opleidingsstructuren en bij het articuleren van de vraag naar aanvullende informatie.

In de zijlijn:

- Grensarbeid is tegenwoordig in omvang beperkt, maar niettemin voor inwoners van deze regio van grote betekenis. De mogelijkheid om bij verlies van werk over de grens te kunnen gaan werken is gezien het gegeven dat aan de eigen kant slechts een "halve arbeidsmarkt" beschikbaar is van vitaal belang. Het blijft daarom belangrijk belemmeringen voor grensarbeid te identificeren en waar mogelijk weg te nemen. Ook voor het substantieel aantal Nederlanders dat in Duitsland woont kan erkenning van diploma's betekenis hebben.
- De MBO-instellingen in de grensregio hebben een centrale opgave om jongeren toe te rusten om professioneel om te kunnen gaan met klanten, collega's en opdrachtgevers uit het buitenland, waarbij het niet uitmaakt aan welke kant van de grens ze werken. Kennis van de buurtaal is daarbij een eerste vereiste.

Een andere kijk op erkenning en acceptatie van diploma's: het perspectief van de economische ontwikkeling van de grensregio

Het vraagstuk van erkenning en acceptatie van diploma's kan gezien worden vanuit het perspectief van de diplomahouder. Minstens zo belangrijk is de optiek vanuit het bedrijfsleven in de huidige periode van krapte op de arbeidsmarkt. De economische kerngebieden Randstad en Ruhrgebied groeien steeds verder naar elkaar toe. Als gevolg hiervan maakt de sector logistiek in de grensregio een spectaculaire groei door. Vooral Duitse globale logistieke bedrijven vestigen zich vaak aan de Nederlandse kant van de grens. De tekorten aan personeel nemen snel toe. Bedrijven die grensoverschrijdend actief zijn zullen steeds vaker gebruik maken van de opleidingsvoorzieningen aan beide kanten van de grens. Transparantie van de opleidingsstructuren wordt een belangrijke voorwaarde voor effectief personeelsbeleid.

Aanvullende informatie

Geïnteresseerden kunnen de integrale tekst downloaden via de volgende link bit.ly/lambertteerling-erkenning

De publicatie *Erkenning en acceptatie van diploma's in het beroepsonderwijs. Een speurtocht naar bestaande en vermeende problemen in de Nederlands-Duitse grensregio* is tot stand gekomen in opdracht van de ondernemersvereniging AIW (Aktive Unternehmen im Westmünsterland) als deelactiviteit in het kader van het INTERREG V A-Project "UNLOCK, Personeel over de grens!"

Colofon: Auteur: Lambert Teerling | Fotografie: Elise Derks | Uitgave: EUREGIO, Gronau | Ontwerp: Buro 28, Arnhem

Contact (NL): Postbus 6008, 7503 GA Enschede | 053-460 51 51 | www.euregio.eu